

Sverig-Norges Handelstraktater med Spanien.

Af

F. Bille,

kgl. dansk Gesandt i Stockholm.

De Handels- og Søfartstraktater, som den 13de Marts 1882³ undertegnedes i Madrid af Sverig-Norges og Spaniens Befuldmægtigede, bleve i April Maaned forelagte den svenske Rigsdag og det norske Storthing, ledsagede af en Del Oplysninger om Underhandlingernes Gang og om Betydningen af Traktaterne for de forenede Rigers Handel, som det turde interessere Nationaløkonomisk Tidsskrifts Læsere at blive nærmere bekendt med, saa meget mere som Danmark jo er engageret i en lignende Underhandling, uden dog endnu, saavidt vides, at have naaet et tilfredsstillende Resultat. Det er derfor Hensigten her efter de ovennævnte Aktstykker at give en sammentrængt Fremstilling af de Vilkaar, under hvilke Sverig-Norge har forhandlet, og af de Fordele, der ere vundne, saavelsom af de Indrømmelser, disse have kostet. Man vil deraf se, at naar de Forenede Riger lykkeligt have kunnet tilendebringe en Underhandling, som hidtil er bristet for de fleste andre Magter, saa er det ikke fordi Opgaven har været saa overordentlig let; og man kan ikke unddrage de For-

enede Rigers Udenrigsminister og deres Repræsentant i Madrid den Anerkjendelse, at de med stor Udholdenhed og Dygtighed have forfulgt deres Maal.

Sverigs og Norges ældre Handels- og Søfartstraktater med Spanien af 28. Febr. 1871, som gave de kontraherende Magter de mest begunstigede Nationers Stilling uden at indeholde nogen konventionel Tarif, bleve den 18. Oktober 1881 opsagte af Spanien til at udløbe den 18. Oktober 1882.

Anledningen hertil var følgende:

Ved Toldloven af 1869, der indledede en Reform af det spanske mere eller mindre prohibitive Beskyttelsessystem, var det som Princip vedtaget, at Toldsatserne skulde have en ren fiskal Karakter og i Reglen aldrig overstige 15 % af Varernes Indførselsværdier. Dette Maximum vilde man dog først naa i Løbet af 12 Aar. Beskyttelsestold — indtil 35 % af Værdien — skulde som extraordinære Toldsatser faa Lov at bestaa uforandrede i sex Aar; derpaa ved successive Nedsættelser 1875—76 og 1881 naa til de angivne 15 %. I 1875 standsede imidlertid et Dekret Iværksættelsen af denne Plan, som først optoges igjen Oktober 1881, da Finansministeren foreslog Cortes en Lov, der, med Ophevelse af Dekretet af 1875, bemyndigede Regeringen til at nedsætte de extraordinære Toldsatser mellem 15 og 20 % af Indførselsværdien til 15 %, naar den fandt det belejligt, og de extraordinære Toldsatser over 20 % af Værdien med $\frac{1}{3}$ ad Gangen i tre Terminer af i Alt 6 Aars Varighed at regne fra den Dag, Regeringen bestemte.

Lovforslaget indeholdt desuden, at Regeringen skulde afslutte nye Handelstraktater paa det Grundlag, at de ovennævnte Toldnedsættelser kun bleve saadanne Stater til Del, som vilde nedsætte deres gjældende Tarifer til Fordel for de spanske Natur- og Kunstprodukter, men Varer, som ere Produkter fra eller indføres fra Lande uden gjældende Traktat med Spanien, skulde erlægge Told efter den nu gjældende Tarif for Lande uden Traktat eller efter saadanne nye Toldsatser, som fremtidigt maatte bestemmes. Og endelig skulde Regeringen have Ret til yderligere at forhøje Told- og Skibsafgifter for Varer fra — eller for Skibe tilhørende — Lande, som paa nogen Maade særlig præjudicerede spanske Produkter og Handel. — Fra 1. Januar 1882 skulde Handel mellem spanske Havne og Cuba, Portorico og de philippinske Øer betragtes som Kystfart og underkastes samme Bestemmelser som Skibsfart mellem spanske Havne.

I nødvendig Forbindelse med dette Lovforslag kom Opsigelsen af de ældre Traktater, og med det i Haanden indbød den spanske Regering til nye Underhandlinger, derved i Stand til fra Begyndelsen at udøve et betydeligt Tryk paa disse. Lovforslagets væsentlige Indhold vedtoges af Cortes og promulgeredes som Loven af 6. Juli 1882, der regulerede Nedsættelsen af Tolden paa følgende Maade:

1. 1. Avgust 1882 Nedsættelse til 15 % af Vareværdien for alle Toldsatser indtil 20 % af samme.
2. 1. Avgust 1882 } de tre Terminer for successiv Nedsæt-
 1. Juli 1887 } telse til 15 % af Toldsatser højere end
 1. Juli 1892 } 20 % af Værdien,

dog saaledes, at Terminen 1887 kan udsættes til at sammenfalde med Terminen 1892 paa Indstilling af en Commission, hvis Sammensætning Loven nærmere bestemmer.

Fremdeles forordner denne Lov, at Nedsættelsen ved 1. Termin 1882 kun kommer Lande med Traktat tilgode; at ved 2. Termin 1887 skal man af Traktatmagterne begjære nye Nedsættelser i deres Tarifer som Vilkaar for at blive delagtige i denne Termins Tarifereduktion, og opnaas saadanne ikke, udsættes Nedsættelsen til 3. Termin 1897. Den endelige Reduktion til 15 $\%$, som da skal finde Sted, kommer da atter kun de Lande tilgode, med hvilke nye Traktater ere sluttede, efter at de ældre i behørig Tid ere opsagte. Endelig bemyndiger Loven af 6. Juli Regeringen til at forhøje Import- og Søfarts-Afgifter for Lande, som vedtage Bestemmelser, skadelige for den spanske Handel. I Forbindelse med Loven traadte der den 1. Avgust en ny Tarif i Kraft med en Kolonne Satser for Lande med Traktat og en anden for Lande uden Traktat.

De underhandlende Magter vidste saaledes, hvad de med Hensyn til deres Export til Spanien kunde opnaa af denne Magt; der var kun Spørgsmaal om, hvilken Pris de skulde betale derfor. Dette maatte naturligvis bero paa en Undersøgelse af Handelssamkvemets Omfang og Betydning og af de Muligheder for en Udvidelse deraf, som aabnede sig ved den nye spanske Tarif.

I Sverig og Norge spildte man ingen Tid med at gaa til denne Undersøgelse. Vistnok ansaa Udenrigs-

ministeren ikke Tidspunktet til at aabne formelige Underhandlinger at være kommet, før man efter Udfaldet af Spaniens Underhandlinger med Frankrig og efter Oplysninger fra Madrid kunde danne sig en Forestilling om, hvilke Fordringer Spanien vilde stille, og man finder derfor ogsaa, at Udnævnelsen af Befuldmægtigede osv. ikke fandt Sted før i Juni Maaned 1882. Men allerede en Maanedstid efter Traktatens Opsigelse forelaa der en foreløbig Beretning fra den svensk-norske Gesandt i Madrid om de Handels-Interesser, de Forenede Riger havde i Spanien, som, suppleret med en Betænkning fra det norske Indredepartement af 3. Febr. 1882, foranledigede Udenrigsministeren til i Statsraad d. 28. Febr. at begjære Kongens Samtykke til at modtage Indbydelsen til Underhandling. Senere forøgedes det nævnte Materiale med en Betænkning fra det svenske Kommercekollegium af 25. April og en ny Ytring fra det norske Indredepartement af 26. Maj. I disse Aktstykker finder man en udførlig Motivering af den Anskuelse, at det var for Norge af største Vigtighed, for Sverig i det mindste særdeles ønskeligt at opnaa Traktat med Spanien. Uden Traktat vilde nemlig især Norges Handel udsættes for at miste et Marked for dets vigtigste Export-Artikel og Skibsfarten kunde lide et føleligt Afbræk; med en Traktat vilde man derimod kunne opretholde den bestaaende Handelsforbindelse og opnaa Mulighed for en til flere andre Artikler udvidet Exportforretning. Det oplystes saaledes med Hensyn til Norges Udførsel til Spanien, at af dennes Totalværdi, $9\frac{1}{2}$ Mill. Kroner, udgjorde Artiklen Klipfisk c. 9 Mill. eller c. 70 % af den hele Klipfisk-Udførsel. Denne Artikel svarede for Øjeblikket en Ind-

førsels-Afgift til samlet Beløb af 18 Kr. pr. 100 Kilo (Told + en transitorisk Konsumtionsafgift + en Krigsskatforhøjelse + municipale Afgifter) — hvis Vareværdi i norsk Havn var c. 23 Kr. Det havde hidtil ikke været muligt at faa en Nedsættelse af denne høje Afgift, hvis Forøgelse tvertimod ofte havde været paa Bane; naar der nu ved nye Traktater tilbødes en Nedsættelse, maatte Norge forskaffe sig Del deri under Straf af at miste det spanske Marked. Hvad Sverig angik, havde Handelsomsætningen 1876—80 i aarligt Middeltal beløbet sig til 3,200,000 Kr. men var i 1881 stegen til 5,306,000. Trælasthandelen paa Spanien havde i enkelte Aar (1864—65) hævet sig til en Værdi af 4—5 Mill., den var senere sunken til $1\frac{1}{2}$ Mill., men med den ved Østrigs Traktat med Spanien af 1880 ogsaa Sverig tilkommende Tarifsats af 2 pesetas pr. Kubikmeter, var der, naar den sikredes for flere Aar, Intet til Hinder for, at Trælast-Exporten atter hævede sig; det opgaves for indeværende Aar, at Trælast til 3,200,000 Kr. indskibedes til Spanien. Men for Lande uden Traktat vilde Tolden blive pes. 2.75 og Markedet tilfalde Traktat-Magter. For Jærn og Staalvarer vilde en noget lavere Tarif end den gjældende (10 pesetas pr. 100 Kilo) være en værdifuld Gevinst.

Dernæst anførtes en Række Artikler — Brændevin & Sprit, Smør, Tryk- og Omslags-Papir, Øl, Punch, Tændstikker, antiseptiske Præparater, Stearinlys, Vaaben. — hvilke med lavere Told muligt kunde afsættes til Spanien. Saaledes konsumerede Spanien i 1880 8 Millioner Kander Sprit, hvoraf $\frac{3}{4}$ hentedes fra tyske Havne (Hamborg og Lübeck). En stor Del deraf til-

virkedes uden Tvivl i Sverig og kunde med en direkte Udførsel herfra, som der i Tilfælde af en ny Søfarts-traktat var Tale om at etablere, kaste betydelig Fordel af sig.

At tilvejebringe gunstige Vilkaar og betryggende Bestemmelser for de Forenede Rigers Skibsfart paa spanske Havne blev fra alle Sider betegnet som et Hovedformaal for de projekterede Underhandlinger.

Den svenske Fragtfart paa Spanien indbragte 1880 & 81 c. $1\frac{1}{2}$ Mill. Kroner. Den norske Handelsflaade finder stadigt voxende Sysselsættelse i Farten paa Spanien: i 1878 ankom der 112 ladede norske Fartøjer — Drægtighed 23,796 Tons — til spanske Havne, mod et gjennemsnitligt Antal 1866—70 af 56 Fartøjer, Drægtighed 8589 Tons. Ogsaa Fragtfarten er tiltagen betydelig i de senere Aar og beskæftigede i 1878 Fartøjer med 72,425 Tons Drægtighed. Denne Skibsfart kunde man blot ved Traktat sikre mod Differential-Afgifter, og man turde tillige haabe at opnaa nogen Lettelse i de byrdefulde Havne- og Konsulats-Afgifter, der betyngede den, saavelsom i de næsten utaalelige Klareringsregler i spanske Havne, der saa ofte forgjæves havde været paatalte.

De spanske Export-Artikler, for hvilke man fra Begyndelsen af maatte være forberedt paa at nedsætte Tolden betydeligt, hvis man vilde opnaa Traktat, vare ikke mange og egentlig kun to af dem af væsenlig fiskal Betydning nemlig for Norge Salt og for begge Lande, dog mest Sverig, Vine. Næst efter fulgte friske Frugter (Appelsiner, Citroner, Vindruer) og tørrede, af hvilke Rosiner have Vigtighed.

Salt, som i Norge har en Told af 38 Øre pr.

Hektoliter, giver en aarlig Toldindtægt af 390,000 Kr. Da imidlertid den største Mængde deraf indføres for Klipfiskens Skyld og i saa Tilfælde virker som en Produktionsafgift, medens Saltet forøvrigt er en uundværlig Forbrugsartikel, hvis Indførsel ikke kan afficeres af en i og for sig ikke høj Toldsats, antog man, at Spanien ikke vilde være særdeles interesseret i nogen væsentligere Reduktion i dette Punkt.

Med Hensyn til Vine var man fra første Færd tilstrækkelig paa det Rene med, at Spanien vilde gjøre betydelige Lettelser for denne Vare til en *conditio sine qua non* for en Traktat. Det gjaldt for Spanien her om at skaffe sig Afsætning for de store Kvantiteter af billige ordinære Vine, som tilvirkes i Landet. Men de Forenede Riger kom herved i det Dilemma, som dannede de følgende Underhandlingers Knude; thi ikke alene blev der her Tale om et betydeligt finansielt Offer, men man kunde ved en væsentlig Nedsættelse af de ved den franske Traktat 1681 fastsatte Tarifsatser, komme i Strid med de Principer, der ligge til Grund for den svenske Toldlov og hele Alkohol-Beskatningen. Det vil senere blive oplyst, hvorledes dette Spørgsmaal succesivt udviklede sig under Underhandlingerne.

Med Hensyn til andre spanske Artikler var Spørgsmaalet om Toldnedsættelser af underordnet Betydning.

Foruden den Del af en eventuel Traktat, som angik Tariferne, overvejede man ogsaa andre Bestemmelser, som kunde ønskes optagne i Overenskomsten. Idet Ministeren i Madrid, Hr. Åkermann, havde foreslaaet de med Frankrig nyligt afsluttede Traktater til Norm for Redaktionen af de spanske Handels- og Søfarts-

traktater, havde han henledet Opmærksomheden paa visse Bestemmelser vedrørende de respektive Landes Undersaatters gjensidige Rettigheder i det andet Land, hvilke det navnlig i en Traktat med Spanien kunde være af Vigtighed at komme overens om, og som derfor ogsaa fandtes i de seneste spansk-franske Traktater. Mod nogle af disse Bestemmelser (om Retten til at erhverve fast Ejendom, Adgangen til at drive Handel i Lighed med Landets egne Borgere o. s. v.) rejstes der Tvivl, forsaavidt de ikke lode sig forene med norsk og svensk Ret. Andre (Ret til fri Religionsøvelse, til fri Disposition over Ejendom, til at trække Kapitaler ud af Landet uden Afkortning; Ret til at arve uden forhøjede Arveafgifter; Sikkerhed mod Beslaglæggelse eller Embargo uden mod Skadeserstatning o. s. v.) fandtes det derimod hensigtsmæssigt at optage i Traktaten, hvor de ogsaa gjenfindes (Art. 1—3).

Saaledes var Terrænet undersøgt for de kommende Underhandlinger, og efter at det var blevet fuldkommen klart, at en Traktat blot paa Grundlag af den «mest begunstigede Nation» var uerholdelig, samt at det første Vilkaar for at opnaa en Forlængelse af den bestaaende Traktat, hvilket Sverig-Norge meget ønskede, var, at Underhandlingerne om den nye praktisk toge deres Begyndelse, gaves der Hr. Åkermann og (den med norske Fiskeriforhold særligt Sagkyndige) Hr. Friele, Fuldmagt, idet hin (Juni 1882) fik Instruktioner til at aabne dem og navnlig til først at begære Forlængelse af den gjældende Traktat til Juli 1884, da Belgiens Traktat med Spanien vilde udløbe, men i hvert Fald til 1. Juli 1883.

Dette Forlangende blev dog afslaaet af den spanske Regering, som forskandsede sig i sin Stilling, dækket af den af Cortes 6. Juli vedtagne Toldlov og nu gav sig god Tid, inden den omsider, d. 22. Avgust, meddelte Hr. Åkermann sine specificerede Fordringer med Hensyn til Nedsættelser af svenske og norske Toldsatser. Der anførtes her 8 Artikler, af hvilke dog de 5 (Maattestraa, Bly, Malm, Olie og Kork) ikke kom til at spille nogen Rolle, fordi de enten allerede vare toldfri eller lavere beskattede end af Spanien fordret, eller de ikke havde nogen Betydning; og kun de 3 andre, Salt (i Norge beskattet med 38 Øre pr. Hektoliter, i Sverig frit), Vin og Frugter, friske og tørrede, havde saadan Vigtighed, at Underhandlingens Resultat nu kunde siges at bero paa dem. For Vine af alle Slags og uden Hensyn til Styrke og Emballage krævede Spanien en Told pr. Hektoliter af 2 pesetas (Kr. 1.44). For de Forenede Riger, som ved den franske Handels-traktat ikke uden Overvindelse havde sat den laveste Vintold til 16,5 Øre pr. litre, var denne Fordring at gaa til en Told af c. 1½ Øre, saa overdreven, at særligt den svenske Finansminister ikke for et Øjeblik vilde høre Tale derom. Statsraad Themptander erklærede sig overhovedet imod enhver anden Indrømmelse paa denne Artikel end at sætte Alkoholgrænsen for Vine med lav Told til 18 0/0, istedenfor 15 0/0, hvor den franske Traktat havde anbragt den; derved vilde de til Sverig gaaende spanske Vine, som have over 15 0/0, komme ind under Tarifsatsen 16,5 Øre, hvilket de kunne siges at have et retfærdigt Krav paa; men at forlade denne Sats var imod det svenske Told-

og Alkohol-Beskatningssystem og kunde fra hans Synspunkt — selv med de i Udsigt stillede Fordele ved en Traktat med Spanien — ikke tilraades. For Frugter, friske og tørrede, forlangte Spanien *en bloc* en Told pr. 100 Kilo af 2 pes. (Kr. 1.44). Heller ikke paa denne Artikel saa den svenske Finansminister sig istand til at gjøre saa stor Indrømmelse. Den svarer nu 25 Kr. pr. 100 Kilo, og f. Ex. Rosiner have ikke ringe fiskal Betydning.

Heldigvis for Traktaten lod Udenrigsministeren som Leder af Underhandlingerne sig ikke afskrække hverken af de spanske Fordringer, hvilke han aabenbart ikke tog i fuldt Alvor, eller af den Modtagelse, de havde faaet hos hans Kollega. Han saa imidlertid, at det var vigtigt at vinde Tid for ikke at komme under alt for stærkt Tryk af 18. Oktober-Terminen, og medens han allerede havde sikret sig, at Varelaster, indskibede før denne Dato, ogsaa efter denne vilde blive behandlede efter den ældre Traktat, begjærede han nu i Statsraadet d. 29. Septbr., hvor de spanske Forslag af 22. Avgust vare blevne foredragne, først og fremmest Bemyndigelse til at udvirke en formelig Forlængelse af Traktaten paa 6 Maaneder.

Dette lykkedes saavidt, at man i Madrid d. 11. Oktober indrømmede en Forlængelse til 15. Decbr. og gav Udsigt til, naar Cortes til denne Tid vare samlede, at opnaa deres Samtykke til en yderligere Prorogation. Derimod blev et Forslag, som fra svensk Side stilledes for at støtte Traktaten, om at give den 10 Aars Varighed ligesom den spansk-franske, afslaaet under Henvisning til Toldloven af 6. Juli, som bestemt pegede paa

en Revision 1887. For Søfartstraktaten mødte det dog ingen Hindringer at give den Varighed til 1892.

Den 14. Oktober holdtes en Konference i Madrid, hvor Tarifforhandlingen traadte ind i 2det Stadium. Spaniens Fordringer vare nu:

1) Vine, ordinære (vino comun) indtil 20°/_o. Alkohol pr. hectoliter 2 pes. (Kr. 1.44), Sherry og lignende ædlere Vine indtil 20°/_o, 10 pes. (Kr. 7.20), Vine, alle Slags, over 20°/_o. 20 pes. (Kr. 14.40); alt uden Hensyn til Emballage.

2) Frugter pr. 100 Kilo 5 pes. (Kr. 3.60).

3) Olie af Oliven pr. 100 Kilo 3 pes. (Kr. 2.16).

4) Salt i Norge pr. hectoliter 0.25 pes. (18 Øre).

Senere, under 31. Oktbr., havde Hr. Åkerman endog troet at kunne stille i Udsigt, at Spanien vilde modtage en Vintold af 15 Kr. pr. hectoliter, for Sverig og for Norge følgende Satser: Vin 12 Kr., Salt 30 Øre, Olie 5 Kr.

Saaledes var man altsaa kommet et godt Stykke nærmere til antagelige eller idetmindste ikke aldeles afskrækkende Satser; men paa samme Tid var der indført to nye Momenter: en Kvalitets-Adskillelse som Basis for Vintolden og Adskillelsen mellem Norge og Sverig.

Denne Stilling diskuteredes i Statsraad d. 3. November: den svenske Finansminister accepterede Alkoholgrænsen af 20°/_o, men opponerede mod en *ad valorem* Ansættelse i den svenske specifikke Told-Tarif. Han fastholdt i det Hele sit tidligere Standpunkt, men var dog villig til at gjøre Indrømmelser paa Frugt: Vindruer toldfri, Appelsiner 15 Øre pr. Kilo. Den norske Regering havde paa sin Side udtalt sig imødekommende ligeoverfor de spanske Krav. Spørgsmaalet om at skaffe

Norge Traktat, hvis Underhandlingerne skulde strandes paa Sverigs Modstand. opkastedes nu, idet Udenrigsministeren dog gjorde gjældende hvor ugjerne han vilde gribe denne Eventualitet. Den blev ogsaa hurtig fjernet, da en Henstilling derom paa Konferencen i Madrid d. 13. November blev absolut forkastet af Spaniens Befuldmægtigede; de betragtede Sverig-Norge som ét Handelsgebet, af hvilket den norske Del ikke tilbød dem Vigtighed nok til at slutte særlig Traktat dermed.

Paa samme Konference stillede nu Spanien, hvad det betegnede som sine ultimatoriske Betingelser: Vin 16 pes. (Kr. 11.52), Rosiner 10 pes. (Kr. 7.20). Al anden Frugt 5 pes. (Kr. 3.60). Senere bleve de to sidste Satser yderligere modificerede: Rosiner 14 pes. (Kr. 10). Anden Frugt 7 pes. (5 Kr.). Disse Fordringer nærmede sig atter et Skridt til Sverigs, idet den graderede Skala for Vin var opgivet og en ensformig Sats var adopteret, dog med den Tilføjelse, at enhver anden Afgift til Stat eller Kommune da var udtrykkelig forbudt. Efterat den Udvej, at slutte Traktat for Norge alene, var afskaaren, — en skriftlig Note af 25. November fra den spanske Regering konstaterede det — kunde Udenrigsministeren i Statsraadet d. 9. Decbr. med forøget Styrke gjøre det unionelle Hensyn gjældende som Motiv for Sverig til at vise noget større Imødekommen, end dets finansielle Interesser absolut opfordrede til. Han kunde forøvrigt nu støtte sig til Udtalelser fra Handels- og Søfartskomiteerne i Gøteborg, Malmø, Gefle og Stockholm, som nylig havde henvendt sig til Regeringen med varme Udtalelser til Fordel for Traktaten.

Af disse Argumenter lod Finansministeren sig bevæge til at tage et nyt Standpunkt: han anslog det

Tab i Toldindtægt, han kunde gaa ind paa, til 250,000 Kr. aarlig og vilde tillade at det fordeltes som man vilde, hvad Frugt-Artiklerne angik; blot at Vintolden ikke sattes lavere end 15 Kr. pr. hectoliter.

Som en Følge heraf kunde Hr. Åkerman nu gjøre Tilbud om følgende Tarifsatser: Vin 15 Øre pr. liter. Frugter; Appelsiner, Citroner og Druer 15 Øre, Rosiner 21 Øre pr. Kilo. Men Spanien forkastede disse og derpaa bleve Underhandlingerne faktisk afbrudte, efterat man dog først havde opnaaet, at der ligefør Terminens Udløb d. 15. Decbr. forelagdes Cortes en Begjæring om Bemyndigelse til en Forlængelse af den ældre Traktat indtil 15. Marts. Denne meddeltes først i Slutningen af Febr., hvorpaa Underhandlingerne begyndte paa ny. Imidlertid var der foregaaet et Ministerskifte i Madrid, hvorved en ny Finansminister var kommen til at lede disse. Man havde i Stockholm i nogen Tid været forberedt derpaa og troede, at der kunde haabes noget af at en ny Finansminister maaske vilde være mindre engageret ligeoverfor Cortes. Bedre Udsigter tøvede dog længe med at vise sig; et Tilbud fra Spanien om en betydeligere Nedsættelse paa visse slaggeholdige Malme, Smältstycken, forekom ikke af tilstrækkelig Interesse til at modtages. Saaledes nærmede man sig atter den formodentlig allersidste Termin d. 15. Marts, da Spanien Dagen forud erklærede sig beredt til at tage den svenske Vintold af 15 Øre pr. liter, hvis Sverig vilde sætte Tolden for Oranger og Druer ned til 5 Øre, og for Rosiner til 10 Øre pr. Kilo. Nu købsloges der herom telegrafisk mellem Madrid og Stockholm, hvoraf Resultatet blev, at Spanien tog imod 10 Øre pr. Kilo for Appelsiner, Citroner og Druer, og 14 Øre pr. Kilo for Rosiner,

samt lod den tilbudte Nedsættelse paa Smältstycken som Sverig først havde forsmået, gaa med i Kjøbet. Hermed var Traktaten sikret. Norge havde maattet indrømme noget videre gaaende Nedsættelser paa de oftnævnte Artikler, nemlig foruden Salt fra 38 til 28 Øre pr. Hektoliter, Vin 11½ Øre pr. litre, Appelsiner, Citroner og Druer 7 Øre og Rosiner 12 Øre pr. Kilo; men dette ses ikke at have foraarsaget store Vanskeligheder.

Traktattexternes definitive Redaktion osv. tog endnu nogen Tid, men i Statsraadet d. 13. April kunde Baron Hochschild omsider forelægge det møjsommeligt tilvejebragte Værk og begjære Kongens Sanktion til dets Forelæggelse for Repræsentationerne, forinden det ratificeredes. Ved at opgjøre Tab og Vinding fremstillede Resultatet sig som et efter Omstændighederne ganske tilfredstillende, visselig bedre, end man fra Begyndelsen turde regne paa. Indkomsttabet for Sverig beregnedes vel til c. 320,000 Kr. sammenholdt med Tarifen af 1881, der flyttede Alkoholgrænsen fra 21 % til 15 % samtidigt med at den satte Vintolden for de lettere Vine ned til 16,5 Øre pr. liter, medens en næsten dobbelt saa høj Toldsats vedtoges for Vine mellem 15 og 21 %. Dette Forhold var det under ingen Omstændigheder muligt at bevare i en Traktat med Spanien, og sammenlignede man derfor denne nye Traktats Tarif med de tidligere før den franske Handelstraktat blev Indtægtstabet kun c. 200,000 Kr. For Norges Vedkommende maatte Indkomsttabet omtrent beregnes med lignende, om end ikke, absolut taget, fuldt saa store Summer; men nogle Hundredetusende Kroners Afgang

i Toldintrader er et alvorligere Indgreb i Norges Budget end i Sveriges. Paa den anden Side maatte de for Norges Handel vundne Fordele anslaaes højere end for den svenske. Forøvrigt mindede den svenske Finansminister her om, at man ved Opgjørelsen af Indtægts- tabet ikke ganske maatte se bort fra den ved de lavere Toldsatser ventede stigende Indførsel og dennes Evne til at erstatte Statskassens første Tab. Med Hensyn til Udførslen til Spanien erkjendtes det, at Norge havde vundet en sikret Stilling for sin alt overvejende Klipfisk- Interesse, som alene var nok til at gjøre Traktaten velkommen, og at der navnlig for den svenske Jærn- industri og Trælasthandel var skaffet tilfredsstillende Vilkaar, ligesom der for visse nye Exportartikler (navnlig Sprit) var aabnet gode Udsigter til Fremtiden. Hvad endelig Søfartstraktaten angik, savnede man blot de meget ønskede Lettelser i Toldbehandlingen. —

Det turde være overflødig, efter denne Oversigt over Traktatens vigtigste Indhold, at gennemgaa dens enkelte Artikler. Kun et Par Punkter fortjene at fremhæves. Saaledes findes ved Art. 4, der henviser til de for svenske og norske Varer vedtagne spanske Tarifsatser, en Tilføjelse om, at den direkte fra en Havn i Norge ankommende Klipfisk ikke skal være underkastet den Forpligtelse at ledsages af Oprindelsescertifikater. Denne Indrømmelse, der i Underhandlingens sidste Time afnødtes Spanien, har den spanske Regering senere maattet udvide til den fra Frankrig indførte Klipfisk, da den franske Regering ikke tøvede med at forlange den i Henhold til sin Ret at stilles lige med den mest begunstigede Nation. Bestemmelsen har i hvert Fald den store praktiske Fordel, at den fritager for den

Ulejlighed og de Omkostninger, som vare forenede med Tilvejebringelsen af Oprindelsescertifikatet.

Art. 7 definerer de gjensidigt indrømmede Rettigheder som mest begunstiget Nation, ifølge hvilke enhver af de kontraherende Magter strax og uden Vederlag skal komme i Besiddelse af enhver Begunstigelse, der maatte blive indrømmet nogen tredje Magt. Ogsaa her findes en Tilføjelse, som har en vis Interesse. Den lyder saaledes:

«Bestemmelserne i denne Artikel skulle ikke kunne komme til Anvendelse forsaavidt angaar de særskilte Indrømmelser, der ere tilstaaede eller for Fremtiden maatte blive tilstaaede Nabolande for at lette Grænsehandelen; heller ikke forsaavidt angaar de Forpligtelser, der maatte paahvile nogen af de kontraherende Parter paa Grund af et Toldforbund med en Nabostat.»

Naar man erindrer sig den Diskussion, som førtes paa det nationaløkonomiske Møde i Malmø 1881 angaaende Midlerne til at lette Handelsomsætningen mellem de nordiske Kongeriger, og hvorved det fra meget kompetente Mænd blev anbefalet at tilvejebringe, om ikke et Toldforbund, saa dog en efter den svensk-norske Mellemrigslovs Mønster tildannet Told-Overenskomst mellem Danmark, Sverig og Norge, saa faar den anførte Reservation i Art. 7 en særegen Betydning derved, at den sigter til at fjerne visse Vanskeligheder af diplomatisk Natur, som man har ment kunde stille sig i Vejen for en saadan Overenskomst, hvis de tre nordiske Lande forøvrigt havde besluttet sig til at efterstræbe den. At Klavsulen er bleven indført i Traktaten, vidner saaledes om den svensk-norske Regerings Forsynlighed; muligt antyder det endog en Tilbøjelighed til at optage det

paa Malmø-Mødet diskuterede Thema til nærmere Drøftelse og det Ønske at have frie Hænder, hvis Tanken kunde realiseres. —

Overskuer man den førte Underhandling fra det diplomatiske Synspunkt, saa faar man i det Hele det Indtryk, at Ledelsen har været i erfarne og dygtige Mænds Hænder, og denne Dom vilde uden Tvivl blive bekræftet ved et mere detailleret Kjendskab til Underhandlingens enkelte Faser og dens kritiske Momenter end en officiel Fremstilling til Repræsentationen kan meddele. Man kan dristigt paastaa, at Underhandlingen flere Gange vilde være falden til Jorden, hvis Sverig-Norges Befuldmægtigede i Madrid ikke havde været der til at holde Traaden i en smidig og sikker Haand, for ej at tale om den Tjeneste han havde ydet ved fra Begyndelsen af, paa Grundlag af sit Kjendskab til Forholdene, at bidrage til, at Sagen engageredes i rette Tid og paa rette Maade. Maaske burde man særligt i Danmark deraf lade sig belære om, at diplomatiske Agenter ikke altid ere saa overflødige som de undertiden anses for.

Det norske Storthing tøvede ikke med enstemmigt og uden Debat at meddele sit Samtykke til Ratifikationen af de her omhandlede Traktater. Noget større Vanskelighed mødte det naturligvis at opnaa den svenske Rigsdags Bifald. Uagtet Traktaterne ikke berørte nogen væsenlig Industri, og protektionistiske Anskuelser saaledes ikke kunde føle sig provocerede, var der dog en ikke ringe Modstand at overvinde mod Indrømmelserne, man havde maattet gjøre Spanien, navnlig paa Vin, og med at føje en ny Tarifkonvention til de Overens-

komster, der indskrænke den svenske Rigsdags Herredømme over Toldbeskatningen. Paa den anden Side kunde Traktatens Venner henvise til visse ikke ubetydelige Fordele, som vare opnaaede, og til Sandsynligheden for at vinde et nyt og lønnende Marked for svenske Produkter. Det blev i saa Henseende tilstrækkeligt godtgjort, at ikke alene Raaprodukter som Jærn og Træ, men ogsaa Agerbrugs-Redskaber og Maskiner, Bjergværksmateriel, forarbejdet Træ og af Fødevarer, Smør samt Sprit under Traktatens Bestemmelser og med direkte Forbindelse mellem svenske og spanske Havne*) kunde finde lønnende Afsætning; medens Sverig derimod, ved at stilles blandt Lande uden Traktat, vilde se selv de hidtil gjældende ugunstige Vilkaar for Omsætningen saa meget forværrede, at den Tendens til Udvidelse af Forretningerne med Spanien, som i de senere Aar havde vist sig, nødvendigt maatte standse. Til disse Argumenter kom dernæst det unionelle Hensyn til Norges Interesser og Resultatet af Afstemningen, som fandt Sted d. 30. Maj efter en lang Debat, blev da en stor Majoritet i begge Kamre for Traktaternes Ratifikation. Udvalget, som afgav Betænkning over Traktaterne, ledsagede denne med en Tabel over de i Spanien vedtagne Toldsatser for Lande uden Traktat og for Lande med Traktat, samt specielt for de Lande, med hvilke Tarifkonventioner ere afsluttede, og hvori alle saadanne Artikler ere optagne, som kunne have nogen Interesse for Sverigs og Norges Export. Denne oplysende Oversigt meddeles her:

*) En saadan Forbindelse med 1 Dampskib mindst én Gang maanedlig allerede fra 1. Juli er paatænkt og bebudet af et stort Rederi i Gøteborg.

**Toldsatser ifølge den spanske Toldtarif af 23. Juli 1882
eller ifølge Handelstraktater med Spanien:**

No i tulltaxan.	Quantitet for tullberäkningen.	Tullsatser i spanska tulltaxan för		Tullsatser bundne genom Spaniens handelstrak- tater*) med			
		händer utan traktat.	händer med traktat.	Sverige- Norge.	Frankrike.	Österrike.	Belgien.
		pes.	pes.	pes.	pes.	pes.	pes.
1:a klassen.							
Stengods, Ceramik m. m.							
4	Sten- och jordrudimaterier ej specificerade för bygg- nader.....	100 kg.	0,06	0,06	—	0,06	
6	Tjära, hartser, kåda, asfalt och jordbeck	»	0,41	0,41	0,41		
10	Glas (flaskor o. s. v.)	»	8	6,50	6,50	6,50	
11	» och kristall med eller utan förgylling	»	45	34,65	—	34,65	40
12	Fönster- och spegelglas ..	»	17,50	16,04	—	16,04	
14	Lera i tegelform för bygg- nader og ugnar m. m.	»	0,06	0,06			
15	» som golftegel, glace- radt d:o, rörtegel ...	»	1,50	1,50			
16	Fayence och stengods ...	»	37,50	26,50	—	26,50	
17	Porslin	»	52,50	37,50	—	37,50	52
2:a klassen.							
Metaller och manufaktur- deraf.							
21	Tackjern i tackor och tack- jernsskrot	»	2,50	2			
22	» i rör, alla slag ..	»	4,70	3,50	3,50		
23	Jern, gjutet i gröfre manu- fakturer	»	7,50	6,10	—	6,14	
24	» » i finare d:o ..	»	17,50	11,80	—	11,82	

*) Spaniens handelstraktat med Frankrike utløper den 1 Februari 1892, traktaten med Österrike den 14 April 1897 och traktaten med Belgien den 4 Maj 1884.